

СТАНДАРДИ И УПУТСТВА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА I И II СТЕПЕНА

Увод

Стандард 1. Структура студијског програма

Стандард 2. Сврха студијског програма

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Стандард 5. Курикулум

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Стандард 7. Упис студената

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Стандард 9. Наставно особље

Стандард 10. Организациона и материјална средства

Стандард 11. Контрола квалитета

ТАБЕЛЕ

ПРИЛОЗИ

УВОДНА ТАБЕЛА

Назив студијског програма:	ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ)
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм:	Висока школа струковних студија „Проф. др Радомир Бојковић“ у Крушевцу
Образовно – научно/образовно – уметничко поље:	Друштвено-хуманистичке науке
Научна, стручна или уметничка област:	Економске науке
Врста студија:	Струковне студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима:	120 ЕСПБ
Назив дипломе:	Струковни мастер економиста
Дужина студија:	2 године (4 семестра)
Година у којој је започела реализација студијског програма:	-
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов):	2020/2021
Број студената који студира по овом студијском програму:	-
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм:	50
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког):	15.06.2020. год.
Језик на коме се изводи студијски програм:	српски
Година када је програм акредитован:	-
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму:	http://visokaposlovnaskola.edu.rs/

Стандарди

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима)

1.1 Студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ), Прилог 1.0, има следеће елементе:

- а. Назив и циљеви студијског програма;
- б. Врста студија и исход процеса учења у складу са законом који утврђује национални оквир квалификација;
- в. Стручни назив;
- г. Услови за упис на студијски програм;
- ђ. Листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- е. Начин извођења студија и потребно време за извођење студија;
- ж. Бодовна вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ);
- з. Бодовна вредност завршног рада на мастер струковним студијама, исказана у ЕСПБ бодовима;
- и. Предусловне за упис појединих предмета или групе предмета;
- ј. Начин избора предмета из других студијских програма;
- к. Услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија;
- л. Друга питања од значаја за извођење студијског програма.

1.2 Обим студија изражава се бројем ЕСПБ. У складу са чланом 39. Законом о високом образовању, циљ и исход студијског програма ЕКОНОМИЈА се остварују кроз 120 ЕСПБ.

У оквиру студијског програма одређене су следеће димензије ЕСПБ, и то: студијски предмети имају димензије 7 и 8 ЕСПБ, стручне праксе имају димензије 1 и 2 ЕСПБ, примењен истраживачки рад има димензију 4 ЕСПБ, а Мастер рад - израда и одбрана има димензију 8 ЕСПБ.

Вредност 1ЕСПБ = 25 сати је утврђена са становишта теорије вероватноће, на основу уведених следећих претпоставки:

- (1) да школска година по правилу траје 42 радне недеље, а ако се изузму 2 недеље зимског распуста долази се до броја од 40 радних недеља;
- (2) да највећи број студената просечно положи све испите из 2 испитна рока; на основу којих дошло се до броја од 38 радних недеља, и
- (3) да је просечно укупно недељно ангажовање студента 40 сати.

На основу уведених претпоставки укупно ангажовање студента просечних способности (који положи све испите из просечно 2 испитна рока) на годишњем нивоу износи: 38 рад. недеља/год. x 40 сат/нед. = 1520 сати/год. Пошто годишња вредност бодова износи 60 ЕСПБ, то је вредност 1 ЕСПБ (сати) = (1520 сати/год) : 60 ЕСПБ/год = 25.3 сати, на основу чега је усвојена стандардна вредност 1ЕСПБ = 25 сати.

Прилози за стандард 1:

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандарди

Стандард 2. Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

2.1 Сврха студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) је **образовање студената за занимање мастер струковни економиста**, који уколико заврши изборно подручје - модул :

— *Пословна економија и предузетништво*, у потпуности је оспособљен да у привредним субјектима професионално обавља **послове извршиоца** који одговарају типичним занимањима, као што су виши референт у финансијама, виши референт у економији, агент осигурања, и сл., односно да буде оснивач властитог предузећа;

— *Менаџмент*, у потпуности је оспособљен да у привредним субјектима професионално обавља **послове руководиоца**, чији хијерархијски ниво зависи од величине привредног субјекта, тако у великом и средњем предузећу је то шеф производног погона, шеф службе економије и финансија, менаџер маркетинга, и сл., у малом и микро предузећу је то управник погона или директор.

Студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) обезбеђује стицање **компетенција**, јер интегрише теоријска знања и практичне вештине из више ужих научних области (економије, финансија, пословно управљање, информатика, пословни енглески језик и др.) које су неопходне за професионално обављање наведених различитих задатака унутар привредних субјеката, а које су **друштвено оправдане** и **корисне** будући да су тражене на тржишту радне снаге.

2.2 Сврха студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) се у великом степену **поклапа** са циљевима Високе пословне школе струковних студија „Проф. др Радомир Бојковић“ у Крушевцу.

Поклапање сврхе студијског програма и циљева Школе огледа се у следећем:

— имају заједничку делатност струковно образовање студената у областима економије и менаџмента.

— имају заједничке елементе у погледу усмерења на привредне субјекте, систем управљања квалитетом, иновације и др.

— непрекидно осмишљавање, припрема и реализовање стручних и других врста програма, као и појединих облика научно-истраживачког рада.

2.3 Испуњено формулацијом

Прилози за стандард 2:

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

3.1 Циљеви студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) су следећи:

– да студентима који су завршили струковне студије првог степена у Школи (Студијски програми: Економија, Менаџмент, Угоститељство и туризам, и Пословна информатика) **омогући квалитативну надоградњу компетенција и вештина** на другом степену струковних студија, односно да у оквиру изборног подручја - модула:

✓ *Пословна економија и предузетништво* студенте оспособи за професионалну примену знања и вештина из пословне економије и предузетништва унутар економских функција привредног субјекта.

✓ *Менаџмент* студенте оспособи за професионално обављање послова струковног менаџера, другог нивоа руковођења у привредном субјекту.

– да студентима пружи **методолошки оквир** за стицање компетенција и струковних вештина на другом степену студија, из области пословне економије, предузетништва и менаџмента, кроз теоријско и практично овладавање наставним градивом из предметних садржаја који су тако комбиновани да то обезбеђују;

– да се код студената **развију истраживачке способности** за: уочавање и идентификовање проблема; систематско истраживање проблема; критичко промишљање (кроз анализу постојећих конкретних решења); и предлагање нових решења проблема.

3.2 Циљеви студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) се у великом степену поклапају са **задацима и циљевима** Високе пословне школе струковних студија „Проф. др Радомир Бојковић“ у Крушевцу.

Поклапање циљева студијског програма и **задатака** Школе огледа се у следећем:

– образовање струковних економиста и менаџера,
– пружање доприноса динамизирању привредног живота Града Крушевца са окружењем, као и ширег републичког простора, кроз дисеминирање струковних знања и вештина из области менаџмента и економије.

Поклапање циљева студијског програма и **циљева** Школе огледа се у следећем:

– реализација студијских програма струковних студија уз континуирано праћење остварења њихових резултата по квантитету и квалитету;

– развој научних и стручних сазнања и унапређење стручне праксе у области струковног менаџмента и економије;

– систематско неговање трансфера тековина струковног менаџмента и економије, ради што шире примене;

– развој научних и стручних сазнања и унапређење стручне праксе у области струковног менаџмента и економије.

3.3 Испуњено формулацијом

3.4 Циљеви студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) се **усклађују** са захтевима одређене области и тржишта рада, привредног развоја и дефинисаним квалификацијским оквиром доследном применом **Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета**, кроз елементе Стратегије обезбеђења квалитета Школе, који се периодично преиспитује и унапређује, с обзиром на измене фактора интерне и екстерне природе. Информације о промени елемената Стратегије Школа обезбеђује путем редовне повратне информације од **послодаваца**, представника **Националне службе за запошљавање**, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената, које се прикупљају током периодичне (годишње и трогодишње) провере квалитета.

Прилози за стандард 3:

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности. Опис квалификације која произилази из студијског програма мора одговарати одређеном нивоу националног оквира квалификација.

4.1. Савладавањем студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) студент стиче следеће **опште способности**:

- за анализу и синтезу сложених пословних проблема, предвиђање решења и последица и на основу тога доношење адекватних одлука;
- за овладавање методама, поступцима и процесима истраживања проблема у оквиру области, у зависности од завршеног изборног подручја - модула (*Пословна економија и предузетништво, Менаџмент*), за реално сагледавање проблема и избора оптималног начина за његово решавање;
- за развој критичког и самокритичког размишљања и поступања у истраживању проблема у пословању и његовог решавања;
- за адекватну примену стеченог знања у пракси;
- за надоградњу комуникационих способности и спретности за успешно комуницирање са сарадницима и сарадњу са ужим социјалним и међународним окружењем ;
- за етичко поступање у пословању.

4.2 Савладавањем студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) студент стиче следеће **предметно – специфичне способности**:

- за темељно познавање подручја пословне економије и предузетништва и разумевање њиховог ширег контекста, уколико је завршио модул *Пословна економија и предузетништво*;
- за темељно познавање подручја менаџмента и разумевање његовог ширег контекста, уколико је завршио изборно подручје - модул *Менаџмент*;
- за успешно решавање комплексних проблема у пословању уз коришћење научних метода и поступака кроз упознавање релевантних дисциплина;
- за повезивање стечених знања из различитих релевантних области и примену тако агрегатног знања;
- за могућност праћења, усвајања и примене новина у области *Пословна економија и предузетништво*, односно у области *Менаџмента*;
- за развој вештине и спретности у коришћењу стечених знања у обављању различитих пословних функција;
- за употребу софитицираних информационо – комуникационих технологија у обављању послова у области *Пословна економија и предузетништво*, односно у обављању менаџерских функција у области *Менаџмента*.
- за етичко поступање у пословању.

4.3. Према Националном оквиру квалификација - НОКС студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) припада нивоу 7.1, а исходи учења према дескрипторима НОКС су следећи:

- напредна специјализована стручна **знања** која се односе на научне теорије и принципе, процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области рада;
- **вештине**, која обухватају *решавање* сложених проблема на иновативан начин који доприноси развоју у области рада, управљање и *вођење* сложене комуникације, интеракције и сарадње са другима из различитих друштвених група, укључујући и *примену* сложене методе, инструмената и уређаја релевантних за област рада.
- **способности и ставови**, који обухватају *предузетничко деловање и преузимање* руководећих послова; самостално и са пуном одговорношћу *вођење* најсложенијих пројеката; *планирање и реализовање* примењених истраживања; као и *контролисање* рада и вредновање резултата других ради унапређивања постојеће праксе.

Прилози за стандард 4:

Прилог 4.1. Додатак дипломи

Стандарди

Стандард 5. Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис. Основна изборност уметничких студија уграђена је у главни предмет.

Курикулум студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис и презентован је на сајту Школе (**Прилог 1.1**).

5.1 Структура курикулума обухвата распоред предмета по семестрима, фонд часова активне наставе и ЕСПБ бодове и приказана је у оквиру Стандарда 1. Структура студијског програма и **Табели 5.16**.

Концептом студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) је предвиђен курикулум:

- који има два **изборна подручја - модула**, при чему је прва година студија иста за оба модула, а диференцирање по модулима (1. Пословна економија и предузетништво, 2. Менаџмент) се остварује на другој години;
- којим је предвиђено да су сви предмети **једносеместрални**.
- код кога на првој години студенти имају предвиђених **9 обавезних студијских предмета**, са фондом од 22 часа предавања, 18 часова вежби и 4 осталих часова недељно, који обезбеђују укупно 60 ЕСПБ.
- код кога на другој години (у оквиру оба модула) студенти имају предвиђених 9 студијских предмета, од којих су **3 изборна** и **6 обавезних предмета**, са фондом од а 20 часова предавања и 20 часова вежби и 10 осталих часова недељно, који обезбеђују укупно 60 ЕСПБ.

5.2 **Активну наставу** студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) чине облици наставе чији се обим изражава бројем часова, и има следећу расподелу:

- на првој години предвиђен је фонд од 22 часа предавања, 18 часова вежби и 4 осталих часова недељно;
- на другој години предвиђен је фонд од 20 часова предавања и 20 часова вежби и 10 осталих часова недељно.

5.3 Ради равномерности оптерећења студената **број ЕСПБ** бодова у свим семестрима студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) износи 30 ЕСПБ.

5.4 Разликовање студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) од других одговарајућих студијских програма **није применљиво** пошто Школа нема других акредитованих студијских програма мастер струковних студија.

5.5 Студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) са модулима има **заједничке основе**, које изражене у ЕСПБ износе 74 (на првој години 60 и на другој години 14), односно изражене у процентима износе **61.6%** од укупног броја ЕСПБ бодова.

5.6 **Опис предмета** садржи назив, тип предмета, годину студија и семестар, број ЕСПБ бодова, име наставника, циљ курса са очекиваним исходом, знањима и компетенцијама, предуслове за похађање предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања студента, као и друге податке. Описи предмета су систематизовани и приказани у [Књизи предмета](#) и у оквиру Студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) (**Прилог 5.2а**).

5.7 Није применљиво

5.8 Није применљиво

5.9 Није применљиво

5.10 У структури студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) **заступљене групе предмета** у односу на укупан број ЕСПБ бодова, су следеће:

- стручне и стручно-апликативне у износу од **90.84%**, и
- општеобразовне у износу од **9.16%**.

5.11 Није применљиво

5.12 Није применљиво

5.13 Није применљиво

5.14 У структури студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ), **изборни предмети** заступљени су са **50%** у односу на укупан број ЕСПБ бодова.

Листа изборних предмета садржи **двоструко** већи број предмета у односу на број предмета који се бира.

5.15 Саставни део курикулума студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) је **стручна пракса** у укупном трајању од **180 часова** (у првој години 60 часова и у другој години 120 часова), која се реализује у привредним организацијама или јавним институцијама.

5.16 **Завршни рад** на студијском програму мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) је **пројект** у којем се решава практични проблем.

5.17 Завршни рад је **обавезан** на студијском програму мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ).

5.18 **Активна настава** на студијском програму мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) заступљена је у првој години са **660 часова** (44 час/недељно x 15 недеља), у другој години са 750 часова (50 час/недељно x 15 недеља), односно просечно са 705 часова годишње. Од тога:

- на првој години студија од укупно 660 часова 330 часова (22 часа/недељно x 15 недеља), односно **50%** су предавања, а остало су вежбе и други облици активне наставе.
- на завршној (другој) години студија примењени истраживачки рад износи **16 %** (8 часова СИР од укупно 50 часова наставе у години), а остало су предавања, вежбе и други облици активне наставе.

Табеле и Прилози за стандард 5:

Табела 5.1. Распоред предмета по семестрима и годинама студија.

Табела 5.1б. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за за студије другог степена студија: МАС, МСС и САС.

Табела 5.2. Спецификација предмета.

Табела 5.2.а. Књига предмета - студијски програм (назив програма)

Табела 5.3 Изборна настава на студијском програму. ([Извештај из НАТ апликације](#))

Табела 5.4. Листа предмета на студијском програму првог нивоа, по типу предмета: (Академско-општеобразовни предмети, Теоријско-методолошки предмети, Научно, односно уметничко стручни, Стручно апликативни и Стручни, односно уметничко-стручни предмети) ([Извештај из НАТ апликације](#))

Извештај 1. Извештај о структури студијског програма (овај извештај следи из електронског формулара и формира се након уноса и обрачуна свих података у електронском формулару) формулара).

Блок табела 5.1. Студијски програм са изборним подручјем-модулима. ([Извештај из НАТ апликације – Заједничке основе модула](#))

Прилог 5.1. Књига предмета (у документацији и на сајту институције).

Прилог 5.2. Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе.

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма
Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

6.1 Студијски програм МСС Економија (120 ЕСПБ) нуди студентима **актуелна научна, односно стручна сазнања из области економије.**

6.2 Студијски програм МСС Економија (120 ЕСПБ) је **целовит и свеобухватан и усаглашен** је са осталим студијским програмима који се реализују у установи на основним струковним студијама:

- Економија у пословно индустријском систему (180 ЕСПБ),
- Економија у пословно индустријском систему – студије на даљину (180 ЕСПБ),
- Менаџмент у пословно индустријском систему (180 ЕСПБ),
- Туризам и угоститељство (180 ЕСПБ),
- Пословна информатика (180 ЕСПБ).

6.3 Студијски програм МСС Економија (120 ЕСПБ) је по основу учешћа предмета у курикулуму **усклађен са четири акредитована програма** иностраних високошколских установа из оквира европског и светског образовног простора.

У фази концептирања студијског програма, а у циљу постизања његове компатибилности са одговарајућим студијским програмима струковних студија економија реномираних европских установа, спроведена је анализа структуре студијских програма економија који се реализују у европским и светским високошколским установама.

Студијски програми који највише одговарају предложеној структури предмета студијског програма МСС ЕКОНОМИЈА су студијски програми који се реализују на следећим институцијама:

1. LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE – ZAGREB – HRVATSKA

Stručni studij Poslovna ekonomija

<https://www.libertas.hr/studiji-i-programi/diplomski-strucni/menadzment-bankarstva-osiguranja-i-financija/>

2. EKONOMSKO-POSLOVNI FAKULTET UNIVERZE V MARIBORU

Visokošolski strokovni študijski program 2. stopnje "Poslovna ekonomija"

<http://www.epf.um.si/izobrazevalna-dejavnost/studijski-programi/visokosolski/1-letnik/>

3. VELEUČILIŠTE BALTAZAR, ZAPREŠIĆ, HRVATSKA

Stručni studij: Specijalistički diplomski stručni studiji, Financijski menadžment

<https://www.bak.hr/hr/studijski-programi/specijalisticki-diplomski-strucni-studiji/financijski-menadzment/nastavni-plan>

**4. DOBA FAKULTETA ZA UPORABNE POSLOVNE IN DRUŽBENE ŠTUDIJE MARIBOR
PODIPLOMSKI MAGISTRSKI PROGRAMI - Mednarodno poslovanje**

<https://www.fakulteta.doba.si/magistrski-programi/mednarodno-poslovanje>

6.4 Студијски програм МСС Економија (120 ЕСПБ) је **формално и структурно усклађен** са **Стандардима за акредитацију** студијских програма првог и другог нивоа студија високог образовања.

6.5 Студијски програм МСС Економија (120 ЕСПБ) је урађен у складу са Законом о високом образовању и **усаглашен је са европским стандардима** у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања у мери, у којој је Закон о високом образовању усаглашен са европским стандардима.

Прилози за стандард 6:

Прилог 6.1, 6.2, 6.3. Документација о најмање три акредитована инострана програма, са којим је програм усклађен.

Прилог 6.4. Pdf документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен (листа предмета).

Стандарди

Стандард 7. Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

При упису студената на студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) у обзир се узимају друштвене потребе за квалификацијом коју стичу студенти по завршетку студија и расположиви ресурси.

7.1 **Број студената** који се уписује на студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) утврђен је на основу расположивих просторних и кадровских могућности Школе у погледу задовољења:

- [Правилника](#) о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа,
 - [Правилника](#) о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма,
- и износи **50** студената.

7.2 **Врста знања и способности** које се проверавају при упису студената одговарају природи студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ), начин провере одговара карактеру студијског програма и објављују се у Конкурсу.

Упис на студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) спроводи се у складу са Условима уписа - [Прилог 7.3](#).

Право пријаве на конкурс за упис на мастер струковне студије имају студенти са завршеним основним струковним студијама и остварених 180 ЕСПБ бодова.

Кандидат који је струковне студије завршио у Школи као и на сродном студијском програму струковних студија на другој високошколској установи на овај студијски програм се уписује **безусловно**.

Кандидат који је основне студије завршио на несродном студијском програму струковних студија на другој високошколској установи на овај студијски програм се уписује **условно**, уз обавезу да до краја првог семестра положи диференцијални испит са првог нивоа струковних студија, и то из предмета Пословна економија.

У случају да је број пријављених кандидата за упис већи од одобреног броја студената на студијском програму сачињава се **ранг листа кандидата** која се истиче на огласној табли у Школи даном закључења конкурса..

Критеријум рангирања кандидата је просечна оцена у току претходних студија.

Писани приговор на ранг листу подноси се директору, у року од три дана од истицања ранг листе на који директор доноси одлуку најкасније у року од осам дана.

Кандидат који је остварио право на упис мора се уписати најкасније до истека две недеље од дана истицања ранг листе.

Табеле и Прилози за стандард 7:

[Табела 7.1.](#) Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године.

[Табела 7.2.](#) Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години.

[Прилог 7.1.](#) Конкурс за упис студената;

[Прилог 7.2.](#) Решење о именовану комисије за пријем студената

[Прилог 7.3.](#) Услови уписа студената (извод из Статута институције, или други документ) - (прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији). Институција је дужна да при упису на мастер студије води рачуна о претходно стеченим компетенцијама кандидата.

Стандарди

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

8.1 Студијски програм мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) студент **савлађује** полагањем испита чиме **стиче одређени број ЕСПБ бодова**, а завршава полагањем свих програмом предвиђених испита из појединачних предмета. Када положи све испите предвиђене студијским програмом студент стиче **120 ЕСПБ**.

8.2 Сваки појединачни предмет у студијском програму мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) **има дефинисану вредност броја ЕСПБ бодова**, који студент остварује када са успехом положи испит. Број ЕСПБ бодова по предметима приказана је у [Структури студијског програма](#)

8.3 Број ЕСПБ бодова појединачних предмета студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) утврђен је на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета и **применом јединствене методологије** Школе за све предмете овог студијског програма, а вредност 1 ЕСПБ на начин је описан у Стандарду 1: Структура студијског програма, тачка 1.2.

8.4 Успешност студента у савлађивању сваког предмета на студијском програму мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) **континуирано се прати током наставе** у семестру и изражава се поенима. Праћење студента у савлађивању сваког предмета се остварује на тај начин што наставник и сарадник спроводе редовно евидентирање и вредновање присуства и ангажовања студента у настави – до 20 поена, реализованих активности у оквиру самосталног рада (урађених и одбрањених теоријских или практичних семинарских радова, односно задатака за самостални рад – до 15 поена, као и положеног колоквијума – до 15 поена.

8.5 Студент стиче **поене на предмету** кроз рад у настави и испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита.

Кроз **рад у настави и испуњавањем предиспитних обавеза**, на начин описан у тачки 8.4 овог стандарда, студент може да стекне од 30 до 50 поена.

Полагањем испита студент може да стекне до 50 поена.

На тај начин студент може да стекне највише **100** поена.

8.6 Сваки предмет из студијског програма има **јасан и објављен начин стицања поена**.

Начин стицања поена током извођења наставе укључује број поена које студент стиче по основу сваке појединачне врсте активности током наставе или извршавањем предиспитне обавезе и полагањем испита и дефинисан је **описом - спецификацијом** сваког појединачног предмета у студијском програму мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) које су приказане у оквиру [Књиге предмета](#) – Прилог 8.2. (у документацији и на сајту Школе)

8.7 Укупан успех студента на предмету изражава се оценом од **5** (није положио) до **10** (одличан). Оцена студента је заснована на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а према квалитету стечених знања и вештина. Укупан број поена које је студент стекао преводи се у коначну оцену у складу са скалом оцењивања приказаној у наредној табели.

Укупан број стечених поена	0 до 54	55 до 64	65 до 74	75 до 84	85 до 94	95 до 100
Коначна оцена	5	6	7	8	9	10

Табеле и Прилози за стандард 8:

[Табела 8.1.](#) Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту.

[Табела 8.2.](#) Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму.

[Прилог 8.2.](#) Књига предмета - (у документацији и на сајту институције).

Стандарди

Стандард 9. Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама.

9.1 Број наставника на студијском програму МСС Економија (120 ЕСПБ) одговара потребама студијског програма и одређен је на основу броја предмета и броја часова на тим предметима као и наставника који су компетентни за те предмете и њиховог расположивог ангажовања на тим предметима и на другим предметима у установи, односно ван ње.

На реализацији студијског програма МСС Економија (120 ЕСПБ), на основу документа [Извештај о параметрима студијског програма](#), излаза из Апликације НАТ, ангажовано је укупно **16 наставника**, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **2,09** часова недељно, и то следеће структуре радног ангажовања:

— запослени у установи *са пуним радним временом*, укупно **8** наставника, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **22,82** часова недељно;

— запослени у установи *по уговору* укупно **8** наставника, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **10,68** часова недељно.

9.2 Прописани стандарди оптерећења наставника са непуним радним временом, односно наставника ангажованог по уговору о допунском раду су отпоштовани у овом студијском програму што је евидентно из тачке 9.1.

9.3 Процент часова активне наставе предавања на овом студијском програму који изводе наставници у радном односу са пуним радним временом, на основу документа [Листа наставника ангажованих на студијском програму](#), излаза из Апликације НАТ, износи **77,82** %.

9.4 На основу документа [Листа наставника ангажованих на студијском програму](#), излаза из Апликације НАТ, евидентно је да на овом студијском програму наставу изводе наставници у следећим звањима Редовни професор, Ванредни професор, Доцент, Професор струковних студија и Научни сарадник.

9.5 На овом студијском програму нема ангажованог предавача ван радног односа.

9.6 На овом студијском програму нема ангажованог професора емеритуса.

9.7 На овом студијском програму ангажован је један истраживач изабран у научно звање на начин и по поступку прописаним законом којим је регулисана научноистраживачка делатност.

9.8 Лице из претходног става нема заснован радни однос у високошколској установи на којој се програм изводи, али је установа са њим закључила уговор о ангажовању за извођење наставе.

9.9 На овом студијском програму нема ангажованог гостујућег професора.

9.10 Наставници у радном односу са пуним радним временом изводе 75,22% предавања из предмета који припадају категоријама стручних и стручно-апликативних.

9.11 Научне и стручне квалификације наставника одговарају базовно-научном пољу и нивоу њихових задужења. Сви наставници поседују најмање 5 валидних референци из уже научне области у којој изводе наставу на студијском програму. Научне и стручне

квалификације наставника презентоване су у документу **Табела 9.1.а.** Књига наставника - студијски програм МСС Економија (120 ЕСПБ).

9.12 Број сарадника на студијском програму МСС Економија (120 ЕСПБ) одговара потребама студијског програма и довољан је да покрије укупан број часова наставе вежби на том студијском програму.

На реализацији студијског програма МСС Економија (120 ЕСПБ), на основу документа [Извештај о параметрима студијског програма](#), излаза из Апликације НАТ, евидентно је да је ангажовано је укупно **5 сарадника**, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **5** часова недељно, и то следеће структуре радног ангажовања:

— запослени у установи *са пуним радним временом*, укупно **4** сарадника, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **23** часова недељно;

— запослени у установи *по уговору* укупно **1** сарадник, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **2** часа недељно.

9.13 На основу документа [Листа сарадника ангажованих на студијском програму](#), излаза из Апликације НАТ, евидентно је да на овом студијском програму наставу изводе сарадници у звању Асистент.

9.14 Није применљиво.

9.15 На овом студијском програму нема ангажованих сарадника у настави.

9.16 Није применљиво.

9.17 У извођењу наставе вежби овог студијског програма учествује **5 асистената** који су претходне степене студија завршили са просечном оценом најмање осам (8) и који показују смисао за наставни рад.

9.18 Није применљиво.

9.19 Није применљиво.

9.20 Није применљиво.

9.21 Није применљиво.

9.22 На овом студијском програму нема ангажованих сарадника ван радног односа.

9.23 Није применљиво.

9.24 Није применљиво.

9.25 Подаци о наставницима и сарадницима, у складу са *Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета Високе школе струковних студија за пословно индустријски менаџмент* (члан 74.), доступни су јавности у електронском облику на сајту Школе www.visokaposlovnaskola.edu.rs линк [О школи/Наставници и сарадници](#).

Табеле и Прилози за стандард 9:

Табела 9.0. Укупни подаци о наставном особљу у установи (листа се формира приликом уноса података у електронски формулар, установа је обавезна да у ову табелу унесе све податке који се траже).

Табела 9.1. Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

Табела 9.1.а. Књига наставника - студијски програм МСС Економија 120 ЕСПБ

Табела 9.2. Листа ангажованих наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.4. Листа осталих ангажованих наставника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.5. Листа сарадника ангажованих са пуним радним временом на студијском

програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.7. Листа осталих ангажованих сарадника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.8. Збирни преглед броја свих наставника по областима, и ужим научним или уметничким областима ангажованих на студијском програму/ свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.1. Изводи из електронске базе података (ЕБП) пореске управе републике Србије (ПУРС) са потписом и печатом и то у електронској и папирној форми уз Захтев.

Прилог 9.2. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.4. Уговори о ангажовању, избори у звања, дипломе, сагласности и изјаве, наставника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.5. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, сарадника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.7. Уговори о ангажовању, избори у звања, дипломе, сагласности и изјаве сарадника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.6. Правилник о избору наставног особља на Установи.

Напомена:

Треба доставити у посебном фолдеру Табеле и Прилоге за Високошколску установу и то: **Стандард 6. Наставно особље** (Табела 6.1 – 6.7 и Прилог 6.3 – 6.8).

Стандарди

Стандард 10. Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

10.1 За извођење студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) Школа обезбеђује одговарајући **простор** за извођење наставе, односно објекте са бруто простором који је већи од 2 м² по студенту, који за извођење наставе по сменама износи :

$$50 \text{ студената/години} \times 2 \text{ године} \times 2 \text{ м}^2/\text{студенту} = 200 \text{ м}^2$$

Прорачун укупног потребног простора за извођење свих студијских програма који се реализују у Школи је презентован у следећој табели.

Ниво студија	Студијски програм	Трајање студија (година)	Број студената		Потребан простор (м ²)
			упис на прву годину студија	укупно	
ОАС	ЕКОНОМИЈА У ПОСЛОВНО ИНДУСТРИЈСКОМ СИСТЕМУ	3	30	90	180
	МЕНАџМЕНТ У ПОСЛОВНО ИНДУСТРИЈСКОМ СИСТЕМУ	3	30	90	180
	ПОСЛОВНА ИНФОРМАТИКА	3	30	90	180
	ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО	3	30	90	180
МСС	ЕКОНОМИЈА	2	50	100	200
УКУПНО					920

За извођење студијских акредитованих студијских програма, приказаних у табели, Школа обезбеђује потребан простор од укупно **1620 м²** за рад у **две смене**, и то:

- Закупљени простор од укупно 1220 м² (Објекат А – Крушевац, улица Топличина 12),
- Закупљени простор од 400,00 м² (Објекат Б - Крушевац, улица Јасички пут 9А),

На основу презентованог за извођење свих студијских програма **укупан потребан простор** износи **920 м²**, а Школа **располаже** са укупним простором од **1620,00 м²**.

Наведена квадратура је израчуната као однос укупног бруто простора и укупног броја акредитованих студената на установи на свим студијским програмима и на свим годинама.

10.2 Сви уговори о закупу које је Школа сачинила, за просторе од укупно **1620,00 м²** наведене у тачки 10.1, **закључени су на период од 7 година** (уговор о закупу за Објекат А кроз Анекс уговора, а за Објекат Б кроз уговор), а што је евидентно из Прилога 10.1, а **опис структуре** наведених простора презентован је у Табели 9.2 Листа просторија са површином у високошколској установи.

10.3 Школа **има** амфитеатар, учионице, рачунарске лабораторије за извођење наставе, библиотечки простор и читаоницу, у складу са потребама студијског програма, примерено друштвено-хуманистичком научном пољу. Школа **обезбеђује место** у амфитеатру, учионицама и лабораторијама за сваког студента на студијском програму.

10.3 Школа обезбеђује **сву потребну техничку опрему** за савремено извођење наставе која је презентована је у **Табели 10.2**.

10.5 Школа обезбеђује простор у погледу приступачности за студенте и професоре, као и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем, у складу са [Правилником](#) о техничким стандардима приступачности односно принципом универзалног дизајна („Сл.гласник РС“, бр.46/2013) у мери у којој **то простори сада задовољавају**, имајући у виду чињеницу да простор Објекат А припада згради код које, због историјске вредности, нису дозвољене било какве реконструкције.

10.6 Библиотека Школе **располаже са више од 100 библиотечких јединица** за извођење

студијског програма МСС ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ), а што је евидентно из **Табеле 10.3**.

10.7 Школа обезбеђује покривеност свих предмета одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима која су потребна за нормалну реализацију студијског програма МСС ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ), а што је евидентно из **Табеле 10.4** и **Табеле 10.5**.

10.8 За извођење студијског програма Школа је обезбедила потребну информациону технологију, а што је евидентно из **Табеле 10.2**.

10.9 Није применљиво.

Табеле и Прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму

Табела 10.2. Листа опреме за извођење студијског програма.

Табела 10.3. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм.

Табела 10.4. Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму.

Табела 10.5. Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима.., које се налазе у библиотеци или их има у продаји.

Прилог 10.1. Доказ о власништву, уговори о коришћењу или уговори о закупу (анекси).

Прилог 10.2. Извод из књиге инвентара.

Прилог 10.3. Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл. (ови прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији).

Напомена:

Треба доставити у посебном фолдеру Табеле и Прилоге за Високошколску установу и то: **Стандард 9. Простор и опрема** (Табела 9.1 – 9.3 и Прилог 9.1 – 9.2).

Стандарди

Стандард 11. Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

11.1 Контрола квалитета студијског мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) обухвата редовно и систематично праћење његове реализације и предузимање мера за унапређење квалитета у погледу курикулума, наставе, наставног и ненаставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе.

Контрола квалитета се спроводи у складу са [Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#), на основу које се сачињава интерни Извештај о самовредновању који је јавно доступан на сајту Школе, на који начин је уграђен механизам за непрекидно унапређење квалитета.

11.2 Контрола квалитета студијског програма мастер струковних студија ЕКОНОМИЈА (120 ЕСПБ) обавља се у унапред одређеним временским периодима, који за случај (интерног) самовредновања износи **највише три године**, а за спољашњу проверу квалитета **највише пет година**.

11.3 У контроли квалитета студијског програма обезбеђена је **активна улога студената** и њихова оцена квалитета студијског програма, у складу [Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#), и то:

- представници студената су *заступљени* у Комисији за обезбеђење квалитета,
- представници студената *учествују* у редовном и систематичном оцењивању реализације студијских програма, квалитета курикулума, наставе, наставног особља, уџбеника и литературе кроз редовно анкетање, као и

— представници студената учествују у обради спроведених анкета.

Табеле и Прилози за стандард 11:

Табела 11.1 Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет (Комисије за квалитет,...) на Установи.

Табела 11.2 Листа чланова Одбора за квалитет, ако постоји.

Прилог 11.1 Извештај о резултатима самовредновања Установе;

Прилог 11.2 Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета- Установе.

Прилог 11.3 Правилник о уџбеницима на Установи

Прилог 11.4 Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (комисије за квалитет...)